

INFORMACJA

o posiedzeniu **Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji**

nr posiedzenia: **93**

data posiedzenia: **12 maja 2021 r.**

Porządek posiedzenia:

1. Rozpatrzenie „Informacji o wynikach działalności Centralnego Biura Antykorupcyjnego w 2020 r.” (druk senacki nr 360).
2. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 626 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, w celu przyspieszenia uzyskiwania przez prawników wynagrodzeń za świadczenie pomocy prawnej z urzędu w postępowaniach karnych (P10-76/20).
3. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych oraz ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej, w celu uporządkowania przepisów wymienionych ustaw (P10-80/20-1), (P10-80/20-2), (P10-80/20-3).
4. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy uchwałodawczej w sprawie potępienia prześladowań, tortur oraz grabieży organów od niewyrażających na to zgody więźniów sumienia w Chinach (P10-93/20).
5. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, w celu zniesienia 5-letniej cezury czasowej na ubieganie się o stanowisko sędziego sądu rejonowego w trybie konkursowym (P10-84/20).
6. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu uznania okresu pobierania renty inwalidzkiej, w związku ze służbą wojskową, jako okresu nieskładkowego (P10-90/20).
7. Sprawy różne.

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Aleksander Pociąg.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Rafał Ambrozik, Mariusz Gromko, Robert Mamątow, Marek Plura, Aleksander Pociąg, Joanna Sekuła, Michał Seweryński, Lidia Staroń,

goście, m.in.:

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej:

naczelnik Wydziału ds. Emerytur i Rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Świadczeń na rzecz Kombatantów, Inwalidów Wojennych i Wojskowych w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych Zbigniew Wasiak,

Ministerstwo Sprawiedliwości:

dyrektor Departamentu Legislacyjnego Ustroju Sądów Kamila Spalińska,
główny specjalista w Wydziale ds. Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury
w Departamencie Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych Dorota Sosna,

Kancelaria Senatu:

wicedyrektor Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji Danuta Antoszkiewicz,
pracownicy Działu Petycji i Korespondencji w Biurze Analiz, Dokumentacji
i Korespondencji: Marzena Krysiak, Monika Ruszczyk.

Ad 1.

Przewodniczący komisji Aleksander Pociąg poinformował, że pismem z dnia 11 maja 2021 r. szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego Andrzej Stróżny zakomunikował, iż zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy w dniu 30 marca 2021 r. przekazał marszałkowi Senatu informację o wynikach działalności CBA poprzez złożenie stosownego pisma. Dalej w piśmie podniósł, iż tym samym ponownie przedstawienie senatorom informacji o wynikach i działalności CBA w 2020 r., na posiedzeniu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, nie znajduje uzasadnienia.

Przewodniczący komisji Aleksander Pociąg wyraził opinię, iż po raz kolejny naruszona została zasada, wedle której szefowie urzędów czy też prezesi organów konstytucyjnych stawiają się na posiedzenia komisji senackich w celu przedstawienia rocznych sprawozdań z działalności podległych im instytucji. W związku z tym przewodniczący komisji Aleksander Pociąg zaproponował, by mimo braku możliwości wysłuchania przedstawiciela CBA uznać, iż komisja zapoznała się z przedstawioną informacją.

Konkluzja:

Komisja zapoznała się z „Informacją o wynikach działalności Centralnego Biura Antykorupcyjnego w 2020 r.” (druk senacki nr 360).

Ad 2.

Treść petycji przedstawiła pracownica Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji Monika Ruszczyk.

Jest to petycja indywidualna i dotyczy zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (DzU z 2020 r. poz. 30 ze zm.) w art. 626 poprzez uwzględnienie w treści tego przepisu unormowania: „o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w sprawie z urzędu sąd rozstrzyga odrębnym, od orzeczenia kończącego postępowanie, postanowieniem”. Autor petycji podnosi, że obecne rozwiązanie ujęte w art. 626 §1 k.p.k. w przedmiocie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, w tym wydatkach Skarbu Państwa, do których zalicza się wypłaty z tytułu nieopłaconej przez strony pomocy prawnej, udzielonej z urzędu przez adwokatów i radców prawnych (art. 616 §2 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 618 §1 pkt 11 k.p.k.), co do zasady powoduje, że o kosztach postępowania sądy rozstrzygają w orzeczeniach kończących postępowanie. Przywołane rozwiązania dotyczą orzeczeń kończących postępowanie w każdej instancji, w tym w postępowaniu przed sądami I instancji, co powoduje, że pomimo zakończenia udzielania pomocy prawnej w danej instancji udzielający jej nie może otrzymać wynagrodzenia za wykonaną pracę do czasu uprawomocnienia się orzeczenia i jego przekazania do wykonania. Według autora petycji opisana sytuacja ma zasadniczy wpływ na płynność finansową prowadzonej przez adwokata

lub radcę prawnego działalności, co także przemawia za koniecznością wprowadzenia zmian legislacyjnych umożliwiających adwokatom i radcom prawnym otrzymywanie wynagrodzenia w rozsądnym czasie.

Nad omawianą petycją przeprowadzono dyskusję.

Przewodniczący komisji Aleksander Pociąg zaproponował, aby komisja wystąpiła z prośbą do Ministerstwa Sprawiedliwości, Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Krajowej Izby Radców Prawnych o opinie w przedmiocie postulatu zawartego w petycji.

Komisja przychyliła się do przedstawionej propozycji.

Konkluzja:

Komisja nie zakończyła prac nad rozpatrywaną petycją.

Ad 3.

Treść petycji przedstawiła pracownica Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji Monika Ruszczyk.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną i dotyczy zmiany ustaw: z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (DzU z 2017 r. poz. 1161 ze zm.), poprzez zmianę treści art. 7 ust. 2 pkt 2, art. 16 ust. 5 i art. 26 ust. 1; z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (DzU z 2018 r. poz. 2337), poprzez nadanie nowego brzmienia art. 9 i uchylenie art. 3 i 11 tej ustawy; z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (DzU z 2020 r. poz. 286 ze zm.), poprzez zmianę treści art. 307 ust. 1. Zdaniem autora petycji zmiany postulowane w petycjach mają charakter porządkujący przepisy ustaw.

Nad petycją przeprowadzono dyskusję.

Komisja zdecydowała, iż należy wystąpić do Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Instytutu Pamięci Narodowej o opinie w sprawie petycji w części odnoszącej się do proponowanych zmian w ustawie o grobach i cmentarzach wojennych.

Konkluzja:

Komisja nie zakończyła prac nad rozpatrywaną petycją.

Ad 4.

Treść petycji przedstawiła pracownica Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji Marzena Krysiak.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną i dotyczy podjęcia przez Senat uchwały w celu potępienia prześladowań, tortur oraz grabieży organów od niewyrażających na to zgody więźniów sumienia w Chinach. Wnosząca petycję postuluje, aby państwo polskie zajęło oficjalne stanowisko w sprawie licznych przypadków łamania praw człowieka w Chińskiej Republice Ludowej, wiążących się z systematycznym pobieraniem organów od niewyrażających na to zgody więźniów sumienia, w tym od wielu osób praktykujących Falun Gong. Autorka petycji przedstawia szereg argumentów przemawiających za podjęciem inicjatywy uchwałodawczej w tej sprawie. Jako przykład dostrzegania problemu przez inne państwa, organy i organizacje wskazuje „Rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie pobierania narządów w Chinach (2013/2981(RSP))”, uchwałę Senatu Parlamentu Republiki Czeskiej XII kadencji z 20 marca 2019 r. w sprawie petycji „Wezwanie do zakończenia prowadzonego przez reżim ludobójstwa praktykujących Falun Gong w Chinach” oraz „Uaktualniony Raport w sprawie zarzutów o pozyskiwanie narządów wewnętrznych od praktykujących Falun Gong w Chinach” z 1 stycznia 2007 r. przygotowany przez Davida Kilgoura i Davida Matasa.

Nad petycją przeprowadzono dyskusję.

Komisja uznała, iż należy wystąpić do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych w celu uzyskania dodatkowych informacji.

Konkluzja:

Komisja nie zakończyła prac nad rozpatrywaną petycją.

Ad 5.

Treść petycji przedstawiła pracownica Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji Monika Ruszczyk.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną i dotyczy podjęcia inicjatywy ustawodawczej w sprawie zmiany ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, w celu zniesienia 5-letniej cezury czasowej na ubieganie się o stanowisko sędziego sądu rejonowego w trybie konkursowym. W uzasadnieniu petycji podniesiono, że art. 15 ust. 11 ustawy, wskazujący 5-letni okres na ubieganie się o stanowisko sędziego sądu rejonowego, narusza art. 2 i 60 Konstytucji RP, gdyż wprowadza „termin ważności” zdanego egzaminu sędziowskiego. Wskazano, że rozpoczynając aplikację oraz zdając egzamin sędziowski, osoby nie mogły przewidzieć, że zdają egzamin państwowy niejako z „terminem ważności”. Wskazano też, że okres 5-letni jest za krótki do realizacji prawa udziału w konkursie sędziowskim i choć ustawa obowiązuje od czerwca 2017 r., to pierwsze obwieszczenie ministra sprawiedliwości o wolnych stanowiskach sędziowskich pojawiło się w marcu 2018 r.

Nad petycją przeprowadzono dyskusję. W dyskusji zabrali głos senatorowie oraz dyrektor Departamentu Legislacyjnego Ustroju Sądów Kamila Spalińska.

Senator Robert Mamątow zgłosił wniosek o niepodejmowanie dalszych prac nad petycją.

W wyniku głosowania komisja przyjęła ten wniosek.

Konkluzja:

Komisja zakończyła prace nad rozpatrywaną petycją.

Ad 6.

Treść petycji przedstawiła pracownica Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji Monika Ruszczyk.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną i dotyczy zmiany ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (DzU z 2020 r. poz. 53 ze zm.). Autor petycji, w oparciu o własne doświadczenia, wnosi o dokonanie zmian w przepisach ustawy o emeryturach i rentach z FUS, które w obecnym kształcie nie przewidują traktowania okresu przebywania na wojskowej rencie inwalidzkiej jako okresu nieskładkowego, o którym mowa w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Nad petycją przeprowadzono dyskusję. W dyskusji zabrali głos senatorowie oraz naczelnik Wydziału ds. Emerytur i Rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Świadczeń na rzecz Kombatantów, Inwalidów Wojennych i Wojskowych w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Zbigniew Wasiak.

Przewodniczący komisji Aleksander Pociąg zgłosił wniosek o niepodejmowanie dalszych prac nad petycją.

W wyniku głosowania komisja przyjęła ten wniosek.

Konkluzja:

Komisja zakończyła prace nad rozpatrywaną petycją.

Ad 7.

Przewodniczący komisji Aleksander Pocij poinformował senatorów o piśmie z Ministerstwa Zdrowia w sprawie planowanej wizyty studyjnej członków komisji w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym w Gostyninie oraz o planowanych pracach legislacyjnych zmierzających do stworzenia kompleksowych przepisów regulujących działanie tego ośrodka.

Ponadto przypomniał o dobiegającym końca terminie –12 maja br. – nadsyłania do sekretariatu komisji sugestii tematów kontroli, które należałoby uwzględnić w działaniach NIK w roku 2022.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingsową.

Opracowano w BPS